

Prioriteti Kosova

Author: [Veton Surroi](#)

Kosovo mora postati drzava koja funkcionise.

Sa sigurnoscu se moze predvideti da za sledecih pet godina Kosovo nece postati uzor demokratije niti ekonomski prosperitetna drzava.

Razlog je jednostavan: to nikada nije ni bila, a u sadasnoj inkarnaciji teritorije pod administracijom Ujedinjenih nacija, Kosovo je preokupirano procesom tranzicije nakon 50 godina komunizma, decenije dominacije Srba, aparthejd politike i rata.

Ono sto dodatno komplikuje stvari je cinjenica da je status Kosova nedefinisan. Iako pod protektoratom UN, Kosovo se formalno nalazi pod suverenitetom jugoslovenske federacije SRJ, koja je u raspadu.

Mozda za sada, demokratija i ekonomski prosperitet predstavljaju suvise ambiciozne ciljeve. Pre svega, Kosovo treba da se uspostavi kao drzava.

Rezolucija Saveta bezbednosti 1244 trenutno ne dozvoljava Kosovu suvereni status, sve dok pregovori ne pokazu suprotno. Medjutim, ono sto je jos vaznije jeste da ova rezolucija ne koci njegov razvoj u pravcu drzave koja funkcionise.

U tom smislu, ovde ima realnih sansi. Rezultati lokalnih izbora odrzanih proslog oktobra, prvih slobodnih izbora u istoriji Kosova, ukazuju na zelju za napretkom i reformom.

Demokratska liga Kosova, predvodjena Ibrahimom Rugovom, osvojila je ocekivanu pobedu nakon nezadovoljstva biraca 'revolucionarnim ponasanjem' nekadasnjeg rukovodstva OVK koje je silom osvajalo politicke i ekonomske pozicije nakon rata.

Kosovari su, takodje, izrazili spremnost da nastave put ka privremenom ustavu, opstim izborima i privatizaciji. Ukoliko se bude mudro postupalo, moglo bi doci ce do nevidjenog pomaka u socijalnoj i politickoj dinamici Kosova.

Medjutim, da li ce to biti dovoljno za kosovske Albance? U stvarnosti, ne. U buducnosti jos mnogo prepreka ceka Kosovare i medjunarodnu zajednicu.

Iako ce politicki i ekonomski faktori odigrati vaznu ulogu u buducnosti Kosova, dva dodatna razloga moraju se uzeti u obzir: tolerancija i sposobnost za stvaranje boljih odnosa sa susednim drzavama.

Nastojanja Kosovara da izgrade tolerantnije drustvo trebalo bi da idu u korak sa jos vecom spremnoscu manjinskog srpskog stanovnistva da prihvati vladavinu vecine.

Proteklih godinu i po dana, medjutim, pokazali su da tolerancije nema. Sama medjunarodna zajednica doprinela je ovom procesu odsustvom bilo kakvog odgovora u trenutku kad je otkazao zakon.

Bavljenje pitanjem odnosa između susednih država svodi se na resavanje problema odnosa Kosova prema Srbiji. Iako se nakon pada Slobodana Milosevica na Srbiju gleda u mnogo pozitivnijem svetlu, u svakom slučaju ostaje izvestan stepen skepticizma.

Milosevic je mozda postao istorija, ali se srpska politika u toku poslednje decenije oslanjala na nacionalisticku saglasnost, u kojoj je ucestvovala i tadasnja opozicija.

Sta vise, bilo kakva promena odnosa između Kosova i Srbije zavisi od temeljnog pitanja da li Srbija moze da savlada ekstremne nacionaliste na putu ka pravoj demokratiji.

Susedi Srbije jos uvek identifikuju Beograd sa zlocinima koji su pocinjeni u toku poslednjih deset godina.

Euforija Zapada usled pada Milosevica ne moze zauvek trajati niti ce njegova neogranicena podrška predsedniku Kostunici izgraditi zajednistvo medju nevoljnim podanicima federacije.

Kosovari, Crnogorci i Srbi bi trebalo da se prihvate stvaranja nezavisnih i jednakih entiteta. Inace ce se nastaviti prokletstvo slabih država jugoistocne Evrope koje ce ne samo doprineti nestabilnosti vec i primorati Zapad da se prihvati znacajnih vojnih i finansijskih obaveza u regionu.

I pre sam predlagao da bi se poslednji cin raspada bivse Jugoslavije mogao odigrati po "taiwanskom scenariju", po kome bi sve tri države, prolazeci kroz proces unutrasnje konsolidacije, obratile vise paznje na funkcionisanje njihovih država, a ne na njihovo medjunarodno priznanje.

Cinjenica da je SRJ primljena u UN, ne jaca veze Beograda sa Podgoricom i Pristinom. Savezna republika ne moze se pojaviti kao suvereni entitet zbog jednog jednostavnog razloga: svi njeni konstitutivni delovi ne odobravaju ovu ideju.

Ono sto sa sigurnoscu mogu tvrditi jeste da bilo kakav napor da se resi ovo pitanje neće uroditi plodom ukoliko se ne uzmu u obzir prava Kosovara da odlucuju o sopstvenoj buducnosti.

Veton Surroi je urednik kosovskih dnevnih novina "Koha Ditore".

Location: [Balkans](#)
[Serbia](#)
[Kosovo](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/prioriteti-kosova>